

Hallituksen esitys Eduskunnalle toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi annetun hallituksen esityksen (HE 155/2003 vp) täydentämisestä

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan täydennettäväksi hallituksen esitystä toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevaksi lainsäädännöksi (HE 155/2003 vp). Ensimmäisenä muutoksenhakuasteena yksityisten alojen työeläkejärjestelmässä toimivan eläkelautakunnan ja tapaturmavakuutusjärjestelmässä ensimmäisenä muutoksenhakuasteena toimivan tapaturmalautakunnan rahoitusta koskevaa sääntelyä täsmennetään. Lisäksi eläkelautakunnan organisaatiosta säädettäisiin erillisellä lailla. Eläkelautakunnan ja tapaturmalautakunnan nimet tarkistettaisiin. Ehdotetut muutokset

vastaavat Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean (komiteamietintö 2001:9) tavoitteita muutoksenhakulautakuntien itsenäisyyden ja riippumattomuuden vahvistamiseksi ja muutoksenhakujärjestelmän selkeyttämiseksi. Esitys liittyy yksityisten alojen työeläkelakien yhtenäistämistä koskevaan hallituksen esitykseen työntekijän eläkelainsäädännön muuttamisesta.

Ehdotetut muutokset ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1. Uudistuksen taustaa	3
2. Ehdotettavat muutokset.....	3
3. Asian valmistelu.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	4
1. Lakiehdotusten perustelut	4
1.1. Työntekijäin eläkelaki.....	4
1.2. Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta	5
1.3. Laki yrittäjien eläkelain muuttamisesta.....	5
1.4. Tapaturmavakuutuslaki	5
1.5. Työttömyysturvalaki	7
1.6. Sairausvakuutuslaki.....	7
1.7. Laki urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta	7
1.8. Laki Vakuutusvalvontavirastosta	7
1.9. Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta	7
2. Voimaantulo.....	10
3. Sääntämjärjestys.....	10
LAKIEHDOTUKSET.....	11
työntekijäin eläkelain muuttamisesta.....	11
maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n muuttamisesta	14
yrittäjien eläkelain 15 §:n muuttamisesta.....	15
tapaturmavakuutuslain muuttamisesta	16
urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 9 §:n muuttamisesta	21
työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta.....	22
LIITE.....	27
RINNAKKAISTEKSTIT	27
työntekijäin eläkelain muuttamisesta.....	27
maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n muuttamisesta	33
yrittäjien eläkelain 15 §:n muuttamisesta.....	34
tapaturmavakuutuslain muuttamisesta	35

YLEISPERUSTELUT

1. Uudistuksen taustaa

Eduskunnalle on annettu marraskuussa 2003 esitys toimeentuloturvan muutoksenhaku-lainsäädännöksi (HE 155/2003 vp). Esityksessä ehdotettiin muutettavaksi työntekijäin eläkelakia (TEL; 395/1961), merimieseläkelakia (72/1956), tapaturmavakuutuslakia (608/1948), työttömyysturvalakia (1290/2002) ja sairausvakuutuslakia (364/1963). Näillä muutoksilla oli tarkoitus jatkaa Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean ehdottamia muutoksia toimeentuloturvaan koskevaan lainsäädäntöön. Esityksessä ehdotettiin yksityisten alojen eläkevalituksia käsittelevän eläkelautakunnan rahoituksen irrottamista Eläketurvakeskuksesta ja sen toiminnan rahoittamista lain mukaan eläkelaitoksilta perittävillä maksuilla. Samanlainen järjestelmä oli tarkoitus ulottaa myös tapaturmalautakuntaan. Hallituksen esityksessä 155/2003 vp ehdotetuilla muutoksilla on tarkoitus vahvistaa lautakuntien itsenäistä asemaa ja riippumattomuutta toimeentuloturvaan koskevien muutoksenhakuasioiden käsittelijänä.

Esityksessä ehdotettiin myös urheilijoiden tapaturmaturvaa koskevien valitusasioiden käsittelyn siirtämistä tapahtuvaksi tapaturmavakuutusjärjestelmässä tarkoitettulla tavalla.

Esitystä valmisteltaessa oli vireillä hallintolain kokonaisuudistus. Sen vuoksi hallituksen esitykseen 155/2003 vp sisältyi eräitä hallintolain soveltamista koskevia säännöksiä.

Mainittua hallituksen esitystä käsitellessään eduskunnan perustuslakivaliokunta antoi esityksestä lausunnon (PeVL 25/2004). Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan muun muassa seuraavaa: ”Eläke- ja vakuutuslaitosten päätöksistä tehtyjen valitusten käsittelyä ei valiokunnan käsityksen mukaan ole pidettävä näiden laitosten valituslautakunnilta vastaanottamana palveluna. Valitusten käsittelyyn perustuva maksuvelvollisuus koskee siksi valtiosääntöoikeudellisessa mielessä verosta säätämistä.

Verovelvollisuuden perusteet määräytyvät lakiehdotuksissa perustuslain 81 §:n näkökulmasta riittävän tarkasti. Veron suuruuden perusteista sen sijaan ei sisälly lakiehdotuksiin perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaisia säännöksiä, vaan veron suuruus määräytyy kalenterivuositain vireille tulleiden asioiden mukaisessa suhteessa kuitenkin siten, että vuosittain suoritettavasta veron vähimmäismäärästä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Edellytyksenä tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen käyttämiselle siksi on, että lakiehdotukset saatetaan näiltä osin vastamaan perustuslain vaatimuksia verolaista.”

2. Ehdotettavat muutokset

Hallintolaki (434/2003) tuli voimaan vuoden 2004 alusta. Tämän vuoksi eduskunta on erikseen säätänyt mainitusta toimeentuloturvan muutoksenhakua koskevasta esityksestä säännökset, jotka tulivat voimaan vuoden 2004 alusta (lainmuutokset 1325/2003, 1332/2003, 1336/2003, 1364/2003 ja 1373/2003). Tämän vuoksi hallituksen esitystä 155/2003 vp on täsmennetty nyt annettavassa esityksessä.

Sosiaali- ja terveysministeriössä on hallitusohjelmaan liittyen valmisteltavana yksityisten alojen työeläkelakien yhdistäminen, jossa TEL, taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelaki (662/1985) ja lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaki (134/1962) yhdistettäisiin vuoden 2007 alusta yhdeksi uudeksi työntekijän eläkelaksi. Sen voimaantulon mahdollistamiseksi on tarkoituksenmukaista, että eläkelautakunnan organisaatiota uudistetaan Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean tavoitteiden mukaisesti vuoden 2006 alusta lukien.

Nyt annettavalla esityksellä jatketaan Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitean työtä, jolla vahvistetaan lautakuntien riippumattomuutta itsenäisinä muutoksenhakueliminä. Tämän tavoitteen mukaisesti esityksessä ehdotetaan eläkelautakunnan ja tapaturmalautakunnan nimet muutettavaksi siten, että

lautakuntien tehtävä ilmenisi niiden nimistä. Eläkelautakunnan uudeksi nimeksi ehdotetaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaa ja tapaturmalautakunnan uudeksi nimeksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa.

Esitys sisältää myös ehdotuksen laiksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta. Muutoksenhakulautakunta olisi itsenäinen ja riippumaton tuomioistuimen tyyppinen muutoksenhakuelin. Muutoksenhakulautakunnan asettaisi valtioneuvosto viideksi vuodeksi kerrallaan. Muutoksenhakulautakunnan organisaatio vastaisi nykyistä eläkelautakuntaa, josta säädettiin TEL:n 20 §:ssä (1319/2002). Organisaatio vastaa hallituksen esityksessä 155/2003 vp kirjattua muutoksenhakuastetta, mutta jaostojen kokoonpanoa ja hallintoa on ehdotettu selkeytettäväksi. Ansioeläkelakeihin ehdotetaan lisättäväksi viittaussäännös työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annettuun lakiin.

Nyt annettavassa esityksessä ei ole tarkoitus olennaisesti muuttaa hallituksen esityksessä 155/2003 vp ehdotettua työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan rahoitusvastuuta. Sen sijaan tarkoitus on perustuslakivaliokunnan edellyttämällä tavalla säätää muutoksenhakulautakuntien rahoituksesta siten, että säännökset vastaisivat vero-

laille asetettuja vaatimuksia. Rahoitusta koskevista säännöksistä ilmenisivät verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteet sekä verovelvollisen oikeusturva. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitettaisiin vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Oikeushallintomaksun määräisi Vakuutusvalvontavirasto ja sen perisi muutoksenhakulautakunta itse. Vakuutuslaitos voisi valittaa Vakuutusvalvontaviraston päätöksestä siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä. Valmistelun yhteydessä on kuultu sisäasiainministeriötä, valtiovarainministeriötä, oikeusministeriötä, vakuutuslaitosta, eläkelautakuntaa, kuntien eläkelautakuntaa, tapaturmalautakuntaa, työtömyysturvalautakuntaa, tarkastuslautakuntaa, sosiaalivakuutuslautakuntaa, Kansaneläkelaitosta, valtion työmarkkinlaitosta, Eläketurvakeskusta, Tapaturmavakuutuslaitosten liittoa, Vakuutusvalvontavirastoa, Maatalousyrittäjien eläkelaitosta, keskeisiä työmarkkinajärjestöjä sekä yrittäjäjärjestöjä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Työntekijäin eläkelaki

19 c §. Pykälässä oleva viittaus valitusmenettelyyn tarkistettaisiin viittaamaan ehdotettuun muutettuun 20 §:ään.

19 e §. Pykälässä oleva viittaus valitusmenettelyyn tarkistettaisiin viittaamaan ehdotettuun muutettuun 20 §:ään.

20 §. Pykälässä säädettäisiin yksityisten alojen työeläkejärjestelmän päätösten valitustiestä ja valitukseen liittyvistä määräajoista. Ne säilyisivät nykyisellään. Kuitenkin eläkelautakunnan nimi muutettaisiin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnaksi. Pykälään ehdotetaan säännöstä, jonka 1 momen-

tissa todettaisiin muutoksenhakuasteet. Lisäksi 1 momentissa säädettäisiin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan kokoonpanoon kuuluvista työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä.

Pykälän 2 ja 3 momentit vastaavat täydennettävää esitystä muutoin, mutta ensimmäisen muutoksenhakuasteen nimi olisi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta.

Täydennettävästä esityksestä poiketen pykälässä ei olisi 4 momenttia. Momentissa ehdotettu säännös päätöksen tiedoksi antamisesta ehdotetaan säädettäväksi 21 §:n 1 momentissa.

21 §. Pykälässä säädettäisiin päätösten tiedoksiannosta ja muutoksenhausta viimeisen eläkelaitoksen mallin mukaisesti sekä muu-

toksenhausta silloin, kun hakija on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa.

Pykälän 1 momentti vastaisi voimassa olevan lain 21 §:n 4 momenttia sanamuodoltaan tarkistettuna.

Pykälän 2 momentti vastaisi voimassa olevan lain 21 §:n 5 momenttia pykäläviittauksiltaan tarkistettuna.

Pykälän 3 momenttiin ehdotettu säännös on uusi. Siinä säädettäisiin muutoksenhakemisesta silloin, kun asianosainen on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa. Tällöin työntekijän työkyvyttömyyseläkkeen määrä riippuu muiden EU-maiden vakuutuskausista. EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanosta annetun asetuksen (ETY) N:o 574/72 mukaan EU-maiden eläkelaitosten antamista päätöksistä annetaan yhteenveto, jonka liitteenä olevista päätöksistä on muutoksenhakuoikeus. Mainitun säännöksen mukaan muutoksenhakuaika laskeetaan siitä, kun hakija saa yhteenvetona esitetyn selvityksen.

Koska eläkehakemusten käsittely ulkomailta kestää usein yli vuoden, jopa vuosia, on eläkkeenhakijan oikeusturvan kannalta välttämätöntä voida hakea muutosta työkyvyttömyyseläkeoikeudesta jo ennen päätösten yhteenvettoa. Tämä on tarpeen silloin, kun eläkeoikeus on evätty tai eläke on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeenä, vaikka hakija on hakenut täyttä työkyvyttömyyseläkettä, tai kun eläke on myönnetty määräajaksi kuntoutustukena, vaikka eläkettä on haettu toistaiseksi. EU:n sosiaaliturva-asetuksessa ei säädetä työkyvyn arvioinnista, vaan se on puhtaasti kansallista lainsäädäntöä. Näin ollen voidaan EU:n sosiaaliturva-asetuksen estämättä säätää mahdollisuudesta antaa päätös työkyvyttömyyseläkeoikeudesta ja oikeudesta hakea tällaiseen päätökseen muutosta. Säännös on tarpeen yhdenmukaisen oikeuskäytännön varmistamiseksi.

21 a §. Pykälän 1, 2, ja 5 momentissa olevat viittaukset muutoksenhakumenettelyyn tarkistettaisiin viittaamaan 20 §:ään. Pykälän 3, 5 ja 8 momentissa olevat maininnat eläkelautakunnasta muutettaisiin maininnaksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta.

21 b §. Pykälän 2 momentissa oleva maininta eläkelautakunnasta muutettaisiin mai-

ninnaksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta.

21 c §. Pykälässä oleva maininta eläkelautakunnasta muutettaisiin maininnaksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta. Pykälässä oleva viittaus muutoksenhakumenettelyyn tarkistettaisiin viittaamaan 20 §:ään.

21 d §. Pykälässä olevat viittaukset muutoksenhakumenettelyyn tarkistettaisiin viittaamaan 20 §:ään. Pykälän 2 momentissa oleva maininta eläkelautakunnasta muutettaisiin maininnaksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta.

22 §. Pykälässä olevat maininnat eläkelautakunnasta muutettaisiin maininnoiksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta.

1.2. Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

18 §. Pykälässä oleva maininta eläkelautakunnasta muutettaisiin maininnaksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta. Pykälän sanamuotoa tarkistettaisiin.

1.3. Laki yrittäjien eläkelain muuttamisesta

15 §. Pykälässä oleva maininta eläkelautakunnasta muutettaisiin maininnaksi työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta. Pykälän sanamuotoa tarkistettaisiin.

1.4. Tapaturmavakuutuslaki

30 a §. Pykälän 2 momentin 5 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Tapaturmavakuutuslaitosten liitto ei enää osallistuisi tapaturmasioiden muutoksenhakulautakunnan toimintaan tarvittavien varojen perintään, vaan muutoksenhakulautakunta vastaisi asiasta itse. Muutoksenhakulautakunnan rahoituksesta säädettäisiin 53 i §:ssä.

43 §. Pykälän 1 ja 2 momentissa olevat maininnat tapaturmalautakunnasta ehdotetaan korvattavaksi maininnoilla tapaturmasioiden muutoksenhakulautakunnasta.

53 §. Pykälän 1 momentissa oleva maininta tapaturmalautakunnasta ehdotetaan korvattavaksi maininnalla tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta. Pykälän 2 mo-

menttiin tehtäisiin sama muutos. Pykälän 5 momentti kumottaisiin, koska muutoksenhakulautakunnan rahoituksesta säädettäisiin 53 i §:ssä. Virka-avusta säädettäisiin 7 momentissa.

53 a §. Pykälä vastaa täydennettävää esitystä muutoin, mutta pykälässä olevat maininnat tapaturmalautakunnasta ehdotetaan korvattavaksi maininnoilla tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta.

53 c §. Pykälän 1, 2, 4 ja 6 momentissa olevat maininnat tapaturmalautakunnasta ehdotetaan korvattavaksi maininnoilla tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta.

53 d §. Pykälän 1 momentissa oleva maininta tapaturmalautakunnasta ehdotetaan korvattavaksi maininnalla tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta.

53 e §. Pykälä vastaa täydennettävää esitystä muutoin, mutta pykälässä olevat maininnat tapaturmalautakunnasta ehdotetaan korvattavaksi maininnoilla tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta.

53 i §. Pykälässä säädettäisiin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnan rahoituksesta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin periaate, jonka mukaan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset perittäisiin oikeushallintomaksuina lakisääteistä tapaturmavakuutustoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan talousarviosta. Muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto esittäisi talousarvion Vakuutusvalvontaviraston vahvistettavaksi. Talousarvion mukainen vuosittainen kustannusten muutos olisi sidottu yleiseen kustannustason muutokseen sekä muutoksenhakulautakunnan käsittelemien asioiden ja muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutokseen. Toiminnan muutoksen tulisi olla perusteltavissa muutoksenhakulautakunnan oikeusturvatehtävän kannalta. Tällainen perusteltu toiminnan ja kustannusten muutos voisi olla esimerkiksi lisähenkilöstön rekrytoiminen tilanteessa, jossa käsittelyajat muuten uhkaisivat merkittävästi pidentyä. Erityisestä syystä Vakuutusvalvontavirasto voisi tilivuoden kuluessa vahvistaa lisätalousarvion.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin oike-

ushallintomaksun määrittämisestä. Talousarviossa vahvistetut muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaettaisiin tapaturmavakuutuslaitosten kesken määrittämistä vuotta edeltävänä vuonna mainittujen tapaturmavakuutuslaitosten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuloslaskelman mukaisen vakuutusmaksutulon sekä Valtiokonttorin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen laskennallisen maksutulon perusteella. Maksutulo soveltuu oikeushallintomaksun perusteeksi, koska maksutulon suuruus on täsmällisesti määriteltävissä. Kun oikeushallintomaksun suuruus riippuisi maksutulosta, oikeushallintomaksun vahvistavan viranomaisen harkinta olisi sidottua perustuslakivaliokunnan lausunnossa (PeVL 25/2004 vp) tarkoitetulla tavalla. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaisi muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Vakuutusvalvontavirasto. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaisi muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voitaisiin antaa valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilintarkastuslain (936/1994) soveltamisesta muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että muutoksenhakulautakunnan tilinpäätöksen vahvistaisi ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntäisi muutoksenhakulautakunnan täysistunto, joka on muutoksenhakulautakunnan korkein hallintoelin. Muutoksenhakulautakunta antaisi vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Jos tilinpäätös osoittaisi yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otettaisiin huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Pykälän 5 momentissa todettaisiin vakuutuslaitoksen valitusoikeus Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla määrittämistä oikeushallintomaksusta. Valitusmenettely olisi Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain mukainen.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin, että oikeushallintomaksu saataisiin periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Jollei maksua suoritettaisi viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle perit-

täisiin vuotuista viivästyskorkea korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta muutoksenhakulautakunta voisi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jäisi tätä pienemmäksi.

54 §. Pykälän 2 momentissa oleva maininta tapaturmalautakunnasta ehdotetaan korvattavaksi maininnalla tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta.

1.5. Työttömyysturvalaki

Täydennettävästä esityksestä poiketen lain 12 luvun 3 §:ää ei muutettaisi, koska muutos on toteutettu lainmuutoksella 1364/2003.

1.6. Sairausvakuutuslaki

Täydennettävän esityksen antamisen jälkeen toteutettiin sairausvakuutuslain kokonaisuudistus. Uuden sairausvakuutuslain (1224/2004) 17 luvun 2 §:ssä oleva säännös vastaa täydennettävässä esityksessä ehdotettua säännöstä.

1.7. Laki urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta

9 §. Pykälä vastaa täydennettävää esitystä.

1.8. Laki Vakuutusvalvontavirastosta

Täydennettävästä esityksestä poiketen lain 2 §:ää ei muutettaisi. Vakuutusvalvontavirasto ei valvo eläkelautakuntaa eikä tapaturmalautakuntaa, vaan vahvistaisi vuosittain muutoksenhakulautakuntien talousarviot.

1.9. Laki työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta

1 luku Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja jäsenet

1 §. *Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta.* Pykälässä säädettäisiin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävästä toimia ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työeläkeasioissa. Muutoksenhakuasteen nimeksi ehdotetaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaa.

2 §. *Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajat ja jäsenet.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan päätoimisen puheenjohtajan ja sivutoimisten varapuheenjohtajien lukumääristä ja heidän kelpoisuusvaatimuksistaan. Kelpoisuusvaatimukset vastaavat täydennettävässä esityksessä ehdotettua TEL 20 a §:n 1 momenttia, kuitenkin siten laajennettuna, että myös varapuheenjohtajilta edellytettäisiin perehtyneisyyttä muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin. Täydennettävästä esityksestä poiketen ehdotetaan myös varapuheenjohtajien lukumäärä säädettäväksi laissa. Pykälässä ehdotetaan varapuheenjohtajia olevan muutoksenhakulautakunnassa vähintään kolme, kun nykyisin TEL 20 §:n 1 momentissa edellytetään varapuheenjohtajia olevan vähintään yksi. Ehdotettu muutos vastaa eläkelautakunnan nykyistä käytäntöä ja kokoonpanoa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan muiden jäsenten sivutoimisuudesta, lukumäärästä sekä heidän kelpoisuudestaan tehtävään. Pykälä vastaa täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 a §:n 2 momenttia siten tarkennettuna, että muutoksenhakulautakunnan jäsenten lukumääristä säädettäisiin laissa. Muutoksenhakulautakunnan organisaatiota ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että vakuutuslääketeeseen perehtyneitä lääkärijäseniä tulisi olla vähintään neljä, sekä vähintään kahden muun jäsenen tulee olla tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita tai muita, erityisesti työeläkevakuutukseen perehtyneitä henkilöitä. Lisäksi ehdotetaan, että muutoksenhakulautakunnassa olisi yhteensä vähintään kahdeksan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, sekä vähintään kaksi maatalousyrittäjätoimintaan ja vähintään kaksi yrittäjätoimintaan perehtynyttä työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan sivutoimisille jäsenille nimitettyjen henkilökohtaisten varajäsenten asemasta.

Pykälän 4 momentti vastaa täydennettävän esityksen TEL 20 a §:n 3 momentin 1 virkettä.

3 §. *Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen.* Pykälässä säädettäisiin puheenjohtajan

ja varapuheenjohtajien nimittämisestä. Pykälä vastaa täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 a §:n 1 momenttia muilta osin, mutta päätoiminen puheenjohtaja nimitettäisiin tehtävänsä toistaiseksi. Toimeentuloturvan muutoksenhakukomitea ehdotti, että muutoksenhakulautakuntien tehokkaan toiminnan ja itsenäisen aseman vahvistamiseksi päätoimiset puheenjohtajat nimitettäisiin tehtävänsä toistaiseksi.

4 §. Muutoksenhakulautakunnan jäsenyydestä vapautuminen ja eroamisikä. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan kaikkien jäsenten oikeudesta pysyä tehtäväsäännön ja tilanteesta, jossa jäsen eroaa kesken toimikauden tehtävästään. Pykälä vastaa täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 a §:n 3 momenttia tältä osin. Täydennettävää hallituksen esityksestä poiketen ehdotetaan, että pykälässä säädettäisiin lisäksi muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajien ja jäsenten eroamisikästä. Ehdotettu eroamisikä vastaisi vuoden 2005 alusta voimaan tulleen työeläkeuudistuksen periaatteita.

5 §. Tuomarinvala ja -vakuutus. Pykälässä säädettäisiin tuomarinvalasta ja -vakuutuksesta. Pykälä vastaa täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 a §:n 1 momentin viimeistä virkettä.

6 §. Esittelijät. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan esittelijöiden riittävästä määrästä ja kelpoisuusvaatimuksista. Ehdotus vastaa työntekijäin eläkeasetuksen (183/1962) 19 §:n 1 momentin 1 virkettä.

2 luku Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa

7 §. Jaostot. Pykälän 1 momentti vastaa täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 a §:n 3 momentin kahta viimeistä virkettä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien hallinnollisia asioita koskevasta vastuusta.

Pykälän 3 momentti vastaa täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 a §:n 4 momenttia.

8 §. Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoukset. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan jaoston päätösvaltaisesta ratkaisukokouksesta. Pykälän 1 mo-

mentti vastaa pääasiallisesti täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 c §:n 1 momenttia. Kokoonpanoon kuuluvien henkilöiden lukumäärää ehdotetaan kuitenkin tarkennettavaksi siten, että säännöksistä ilmenisi jaoston ratkaisukokoukseen osallistuvien jäsenten vähimmäis- ja enimmäismäärä. Asian laadusta riippuen käsittelyyn ottaisi osaa vähintään viisi ja enintään kuusi henkilöä. Jaosto olisi päätösvaltainen viisijäsenisenä silloin, kun asian ratkaisu ei 2 momentin 3 kohdan mukaisesti vaatisi lääkärin läsnäoloa.

Pykälän 2 momentti vastaa täydennettävän esityksen TEL 20 c §:n 2 momenttia sanamuodoltaan tarkistettuna.

Pykälän 3 momentti vastaa täydennettävän esityksen TEL 20 c §:n 3 momenttia.

9 §. Määräajaksi nimitetyn varapuheenjohtajan tai jäsen osallistuminen asioiden käsittelyyn. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi tilanteesta, jossa jäsen voisi eroamisen tai toimikauden päättymisen jälkeen ottaa kuitenkin osaa asian käsittelyyn, jos hän on ollut asian käsittelyssä tai valmisteluvaiheessa mukana. Ehdotus vastaa nykyistä käytäntöä.

10 §. Vahvennettu jaosto. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan vahvennetun jaoston kokoonpanosta ja päätösvaltaisuudesta. Pykälän 1 ja 2 momentit vastaavat täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 c §:n 5 momenttia.

11 §. Täysistunto. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan täysistunnosta. Pykälä vastaa täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 c §:n 6 momenttia.

12 §. Hallintolainkäytön soveltaminen. Pykälä vastaa täydennettävän esityksen TEL 20 b §:n 1 momentin kahta ensimmäistä virkettä siten laajennettuna, että ehdotetaan suullisen käsittelyn ulottamista myös hallintolainkäytölain 38 §:n mukaisiin tilanteisiin. Suullinen käsittely parantaisi asianosaisen oikeusturvaa ja toteuttaisi Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklan vaatimukset jo lautakuntavaiheessa.

13 §. Oikeudenkäynnin julkisuus. Pykälä vastaa sanamuodoltaan tarkistettuna täydennettävän esityksen TEL 20 b §:n 1 momentin kahta viimeistä virkettä.

14 §. Hallintoasiat. Pykälä vastaa sisällöllisesti täydennettävän esityksen TEL 20 c §:n

4 momenttia.

3 luku Erinäiset säännökset

15 §. Muutoksenhakulautakunnan oikeus saada tietoja ja virka-apua. Pykälän 1 ja 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi muutoksenhakulautakunnan oikeudesta saada tietoja. Sääntely vastaisi nykyistä TEL 17 ja 17 a §:ää.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan oikeudesta saada tietoja maksutta.

Pykälän 4 momentti vastaa täydennettävän esityksen ehdotettua TEL 20 b §:n 2 momenttia siten, että muutoksenhakulautakunnan nimi on tarkistettu.

16 §. Muutoksenhakulautakunnan talouden perusteet. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan toiminnan rahoituksesta.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin periaate, jonka mukaan muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset perittäisiin oikeushallintomaksuina työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1, 2 ja 10–13 kohdissa mainittujen lakien mukaista työeläkevakuutustoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin muutoksenhakulautakunnan talousarviosta. Muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto esittäisi talousarvion Vakuutusvalvontaviraston vahvistettavaksi. Talousarvion mukainen vuosittainen kustannusten muutos olisi sidottu yleiseen kustannustason muutokseen sekä muutoksenhakulautakunnan käsittelemien asioiden ja muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutokseen. Toiminnan muutoksen tulisi olla perusteltavissa muutoksenhakulautakunnan oikeusturvatehtävän kannalta. Tällainen perusteltu toiminnan ja kustannusten muutos voisi olla esimerkiksi lisähenkilöstön rekrytoiminen tilanteessa, jossa käsittelyajat muuten uhkaisivat merkittävästi pidentyä. Erityisestä syystä Vakuutusvalvontavirasto voisi tilivuoden kuluessa vahvistaa lisätalousarvion.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin oikeushallintomaksun määrittämisestä. Talousarviossa vahvistetut muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaettaisiin yksityisten alojen eläke-laitosten kesken mainituissa eläke-

laitoksissa määrittämisvuotta edeltävänä vuonna vakuutettujen työansioiden ja työtulojen perusteella. Vakuutetut työansiot ja työtulot soveltuvat oikeushallintomaksun perusteeksi, koska niiden suuruus on täsmällisesti määriteltävissä. Kun oikeushallintomaksun suuruus riippuisi vakuutetuista työansioista ja työtuloista, oikeushallintomaksun vahvistavan viranomaisen harkinta olisi sidottua perustuslakivaliokunnan lausunnossa (PeVL 25/2004 vp) tarkoitetulla tavalla. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaisi muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Vakuutusvalvontavirasto. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaisi muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voitaisiin antaa valtioneuvoston asetuksella.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilintarkastuslain soveltamisesta muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen. Lisäksi momentissa säädettäisiin, että muutoksenhakulautakunnan tilinpäätöksen vahvistaisi ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntäisi muutoksenhakulautakunnan täysistunto, joka on muutoksenhakulautakunnan korkein hallintoelin. Muutoksenhakulautakunta antaisi vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Jos tilinpäätös osoittaisi yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otettaisiin huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Pykälän 5 momentissa todettaisiin vakuutuslaitoksen valitusoikeus Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla määräämästä oikeushallintomaksusta. Valitusmenettely olisi Vakuutusvalvontavirastosta annetun lain mukainen.

Pykälän 6 momentissa säädettäisiin, että oikeushallintomaksu saataisiin periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään. Jollei maksua suoritettaisi viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle perittäisiin vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta muutoksenhakulautakunta voisi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jäisi tätä pienemmäksi.

2. Voimaantulo

Ehdotetut lakien muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain 12 §:n 2 momentti tulisi kuitenkin voimaan 1 päivänä tammikuuta 2007.

Ennen lakien voimaantuloa voitaisiin ryhtyä niiden täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3. Säättämisjärjestys

Tuomioistuimista säädetään perustuslaissa, jonka 3 §:n 3 momentin mukaan tuomiovaltaa käyttävät riippumattomat tuomioistuimet, ylimpänä tuomioistuimina korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus. Lailla säädetyt sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnat toimivat tuomioistuinten tavoin ja jäsenet hoitavat

lakien mukaan tehtäviään tuomarin vastuulla ja heidän puolueettomuuttaan turvaavat tuomarin esteellisyysäännökset. Sosiaali- ja terveysministeriössä noudatetulla hallintokäytännöllä on haluttu varmistaa muutoksenhakuasteina toimivien lautakuntien toiminnan jatkuvuus, oikeuskäytännön yhdenmukaisuus sekä valittajan oikeusturvan toteutuminen lautakuntia koskevassa lainsäädännössä ja lautakuntia nimitettäessä. Ehdotetut muutokset vahvistavat osaltaan perustuslain 21 §:ssä tarkoitettua oikeusturvaa sosiaaliturvan muutoksenhaussa.

Näillä perusteilla hallitus katsoo, että esitykseen sisältyvät lait voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

Lakiehdotukset

1.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 20 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1319/2002,

muutetaan 19 c §:n 3 momentti, 19 e §:n 3 momentti, 20 pykälän 1 - 3 momentti, 21 §, 21 a §:n 1 - 3, 5 ja 8 momentti, 21 b §:n 2 momentti, 21 c §, 21 d § sekä 22 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 19 c §:n 3 momentti ja 19 e §:n 3 momentti laissa 885/2004, 20 §:n 1 - 3 momentti mainitussa laissa 1319/2002, 21 § laeissa 878/1994, 1331/1999, 1169/2003 ja 1332/2003, 21 a §:n 1 - 3 momentti mainitussa laissa 878/1994 ja 5 ja 8 momentti laissa 375/2001, 21 b §:n 2 momentti, 21 c § ja 21 d § mainitussa laissa 878/1994, 22 §:n 1 momentti laissa 1263/1999 ja 2 momentti laissa 707/1965 ja

lisätään 21 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 878/1994, 1331/1999, 1169/2003 ja 1332/2003, uusi 3 momentti seuraavasti:

19 c §

Jos työntekijä on väliaikaisesti saanut Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 20 §:ssä tarkoitetun valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on suoritettava takautuva eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos eläkelaitos jatkaa 20 §:ssä tarkoitetun valituksen johdosta myönnettyä kuntoutustukea takautuvasti tai silloin, kun työntekijä on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta eläkelaitos 21 d §:n 2 momentin mukaisesti oikaisee aikaisemman päätöksen tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän tai oikaisupäätöksen jälkeen myöntää kuntoutus-tuelle jatkoa takautuvasti.

19 e §

Ennakkopäätökseen saa hakea muutosta niin kuin 20 §:ssä säädetään.

20 §

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutus-oikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään laissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta (xx/xx) ja vakuutus-oikeudesta vakuutus-oikeuslaissa (132/2003). Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, joista vähintään neljä on määrättävä työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja vähintään neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen eläkettä tai etuutta taikka työnantajalle tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Sama valitusmenettely koskee päätöstä, jonka Eläketurvakeskus on tässä laissa säädettyjen tehtäviensä mukaisesti antanut asianosaiselle tai eläkelaitokselle.

Asianosainen, joka ei tyydy työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan 2 momentissa tarkoitettussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusoikeudelta kirjallisella valituksella 2 momentissa säädettyssä määräajassa.

21 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusoikeuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jolloin päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 20 §:n 2 ja 3 momentissa, tämän pykälän 1 momentissa ja 21 a §:n 5 – 8 momentissa säädetään. Julkisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 10 d §:n 2 momentissa tarkoitetuissa julkisten alojen eläkelaeissa säädetään.

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan EU:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitetun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan eläkelaitoksen päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

21 a §

Asianosaisen on toimitettava 20 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmänsä 20 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa asianomaiselle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle, jos se on ratkaissut asian ensimmäisenä päätöksentekoasteena.

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 2 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai, jos valitus koskee työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, vakuutusoikeudelle käsiteltäväksi. Eläkelaitos tai Eläketurvakeskus voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on toimitettu muutoksenhakuelimelle, eläkelaitoksen tai Eläketurva-keskuksen on ilmoitettava sille heti väliaikaisesta päätöksestä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava tälle eläkelaitokselle 20 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa. Sen on pyydettävä valituksesta lausunto julkisten alojen eläkelaitoksilta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Lausuntoa ei kuitenkaan pyydetä, jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

Kun päätösyhdistelmää koskeva valitusasia käsitellään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa tai vakuutusoikeudessa tai kun on kysymys yksityisten alojen eläkelakien mukaisen lainvoimaisen päätösyhdistelmän poistamisesta tai oikaisemisesta vakuutetun eduksi taikka kun päätösyhdistelmässä on 21 e §:ssä tarkoitettu virhe, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jollei vakuutusoikeuslaissa

(132/2003) toisin säädetä.

21 b §

Eläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

21 c §

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle annettava valitus on saapunut asianomaiselle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle taikka asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 20 tai 22 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

21 d §

Jos 20 §:n 2 tai 3 momentissa tai 21 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa annettu lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi eläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen eläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämi-

sestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

22 §

Joka katsoo, että eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella määräämä maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle viimeistään kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Sama koskee maksuunpanoa, joka perustuu 1 §:n 6 momenttiin. Jos sellainen perustevalitus tehdään ulosmittauksen johdosta, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen ulosotossa perustevalituksesta säädetään.

Joka ei tyydy työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan 1 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosikeudelta kirjallisella valituksella 20 §:ssä säädettyssä määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki**maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 18 §, sellaisena kuin se on laissa 1320/2002, seuraavasti:

18 §
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa tarkoitettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan ainakin kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet maatalousyrittäjätoimintaan ja joista 16 b §:n 1

momentissa mainitut järjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**yrittäjien eläkelain 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 1321/2002, seuraavasti:

15 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa tarkoitettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan ainakin kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet yrittäjä-

toimintaan ja joista edustavimmat yrittäjäjärjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**tapaturmavakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 30 a §:n 2 momentin 5 kohta ja 53 §:n 5 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 30 a §:n 2 momentin 5 kohta laissa 723/2003 ja 53 §:n 5 momentti laissa 1365/2004,

muutetaan 43 §, 53 §:n 1 - 3 ja 6 momentti, 53 a §, 53 c §:n 1, 2, 4 ja 6 momentti, 53 d §:n 1 momentti, 53 e § ja 54 §,

sellaisina kuin ne ovat, 43 § laeissa 140/2003 ja 526/1981, 53 §:n 1 ja 2 momentti edellä mainitussa laissa 526/1981, 3 ja 6 momentti mainitussa laissa 1327/2002, 53 a §:n 1, 3 ja 5 momentti laissa 893/1994, 2 ja 4 momentti mainitussa laissa 526/1981, 53 c §:n 1 momentti mainitussa laissa 893/1994, 2 momentti mainitussa laissa 723/2003, 4 momentti laissa 1329/1999 ja 6 momentti laissa 1373/2003, 53 d §:n 1 momentti mainitussa laissa 893/1994, sekä

lisätään 53 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 526/1981, 893/1994 ja 1327/2002 sekä laissa 1365/2004, uusi 7 momentti, sekä lakiin uusi 53 i § seuraavasti:

43 §

Kun vakuutuslaitokselle on tehty ilmoitus työtapaturmasta ja oikeus korvaukseen on riidaton, mutta vakuutuslaitos katsoo korvausvelvollisuuden kuuluvan toiselle vakuutuslaitokselle, on ensiksi mainittu vakuutuslaitos velvollinen viipymättä korvausvelvollisen vakuutuslaitoksen puolesta suorittamaan asianomaiselle korvauksen ennakkona määrän, joka suuruudeltaan likimääräisesti vastaa korvauksen määrää. Jollei päästä yksimielisyyteen siitä, mikä vakuutuslaitos on korvausvelvollinen, on tämä kysymys alistettava tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ratkaistavaksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusosoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Kun on päästy yksimielisyyteen korvausvelvollista vakuutuslaitosta koskevassa kysymyksessä tai kun asia on tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksellä ratkaistu, on korvausvelvollisen vakuutuslaitoksen heti suoritettava ennakkoa maksaneelle vakuutuslaitokselle, mitä tämä on 1 momentin nojalla suorittanut, ja ennakon määrä on vähennettävä lopullisesta suorituksesta.

53 §

Tapaturmavakuutusasioissa toimivat muutoksenhakueliminä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta, vakuutusosoikeus ja korkein oikeus.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, vähintään kaksi varapuheenjohtajaa ja vähin-

tään kolme lakimies- ja kolme lääkärijäsentä sekä vähintään kuusi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä ja vähintään kolme maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevaa jäsentä. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet toimivat tuomarin vastuulla ja heillä on henkilökohtaiset varamiehet. Jos puheenjohtaja ennestään on valtion virassa tai toimessa, vapautuu hän sen hoitamisesta siksi ajaksi, jona hän toimii puheenjohtajana. Jäsenen, joka ei ole aikaisemmin tehnyt oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua tuomarin valaa tai sitä vastaavaa vakuutusta, on ennen tehtävään ryhtymistään tehtävä se tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa.

Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan, varapuheenjohtajat, muut jäsenet ja heidän varajäsenensä sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden hänelle määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään. Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista jäsenistä on ainakin kolme määrättävä työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja ainakin kolme työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevat jäsenet on määrättävä maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenten tulee olla tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita ja tapaturmavakuutukseen hyvin perehtyneitä. Lääkärijäsenen tulee olla vakuutuslääketieteeseen perehtynyt laillistettu lääkäri. Lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

Asian käsittelyssä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa toimitetaan tarvittaessa suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suulli-

nen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta määrää käsiteltäviksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa. Tarkempia säädöksiä tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta ja siitä aiheutuvista kustannuksista voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella. Muutoksenhakulautakunta vahvistaa itselleen työjärjestyksen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalla on oikeus saada tämän lain mukaisen tehtäviensä hoitamiseksi virka-apua poliisilta ja muilta viranomaisilta.

53 a §

Asianosainen, joka ei tyydy vakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Vakuutuslaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädettyssä ajassa päätöksen tiedoksi saatuaan.

Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Jos sellainen valitus tehdään ulosmittauksen johdosta, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa (367/1961) perustevalituksesta säädetään.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan jäseniä ovat lisäksi lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsen-

tä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, sekä maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Jaoston kokoonpanon tulee olla asianosaisen kannalta arvioituna tasapuolinen. Muutoksenhaku- ja alistusasioita käsittelevät jaostot määrää lautakunta. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenten kesken vuorojärjestystä siten kuin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää. Asiat päätetään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ja sen jaostossa esittelystä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökset allekirjoittaa esittelijä.

Jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on se, että puheenjohtajan lisäksi läsnä ovat tapaturmavakuutuslain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain mukaisissa asioissa maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä sotilastapaturmalain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Mikäli asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Jaosto on päätösvaltainen myös silloin, kun läsnä ovat puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä, jos kaikki 5 momentin mukaisesti jaostoon kuuluvat ovat kirjallisesti ennen kokousta yhtyneet esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat.

Hallintoasiat käsitellään hallintojaostossa. Sen puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja ja muina jäseninä lautakunnan varapuheenjohtajat sekä kolme työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista yhden ovat nimenneet työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet ja yhden maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan. Hallintojaosto on päätösvaltai-

nen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on kokouksessa läsnä.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi määrätä asian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa. Vahvennettuun jaostoon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kaksi kolmasosaa muista jäsenistä on läsnä. Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 5 momentissa säädetään.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, jaosto voi päättää tai tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja määrätä asian käsiteltäväksi tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan täysistunnossa. Täysistunnossa on käsiteltävä lautakunnan työjärjestystä koskevat asiat.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi se, että läsnä on vähintään yksi työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä yksi maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Jos asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan 3 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädettyssä määräajassa.

Vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

53 c §

Asianosaisen hakiessa muutosta vakuutuslaitoksen taikka tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan muussa kuin perusteva-

litusasiassa antamaan päätökseen valituskirjelmä on toimitettava 53 a §:n 1 momentissa säädettyssä valitusajassa asianomaiselle vakuutuslaitokselle. Jos vakuutuslaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi päätös. Uuteen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a §:ssä säädetään.

Jos vakuutuslaitos ei voi muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä, valitusasiaa koskevat asiakirjat ja lausuntonsa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tai, jos valitus koskee tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, vakuutusosikudelle. Vakuutuslaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä muuttaa aikaisempaa päätöstään siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Kun asia on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, vakuutuslaitoksen on ilmoitettava sille heti päätöksen muuttamisesta. Vakuutuslaitoksen väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Mitä 41 a §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta ja kuulemisvelvollisuudesta tämän lain mukaisessa asiassa, on vastaavasti voimassa haettaessa muutosta vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosikuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Vakuutuslaitoksen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosikuden on merkittävä päätöksensä päivä, jona se on postitettu sekä vastaanottajan nimi ja osoite. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusoi-

keuden tämän lain mukaisessa asiassa antama lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosikeus voi vakuutuslaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen vakuutuslaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää korvauksen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

Ylimääräisestä muutoksenhausta on lisäksi voimassa, mitä siitä oikeudenkäymiskaaren 31 luvussa säädetään.

53 e §

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn korvauksen lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, vakuutuslaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Vakuutuslaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn korvauksen tai myöntää korvauksen aikaisempaa suurempana. Myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosikeus voivat muutoksenhakuasiaa käsitellessään menetellä vastaavasti.

53 i §

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutustoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Niiden yhteismäärä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tässä laissa säädettyjen muutoksenhakua koskevien tehtävien hoitamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa vuosittain tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä. Talousarvio sisältää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutosta. Vakuutusvalvontavirasto voi hallintojaoston esityksestä erityi-

sestä syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Vakuutuslaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoitettussa talousarviossa vahvistetut tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan tapaturmavakuutuslaitosten kesken määräämisvuotta edeltävänä vuonna mainittujen tapaturmavakuutuslaitosten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuloslaskelman mukaisen vakuutusmaksutulon sekä Valtiokonttorin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen laskennallisen maksutulon perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Vakuutusvalvontavirasto. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslain (936/1994) 5 luvussa säädetään. Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Vakuutuslaitos voi valittaa Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla vahvistamasta oikeushallintomaksusta siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään.

Oikeushallintomaksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitettuna korkokannan mukaan. Viivästyskorkon sijasta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskorkon määrä jää tätä pienemmäksi.

54 §.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle, vakuutusosikeudelle tai korkeimmalle oikeudelle määrääjässä annettava valitus tai muu kirjelmä on saapunut perille tämän ajan päättymisen jälkeen, voidaan se tästä huolimatta, 1 momentissa mainituin edellytyksin, ottaa tutkittavaksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Se mitä muussa laissa säädetään tapaturmalautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun ensimmäisen kerran vuodelle 2006. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion vuodelle 2006 tulee perustua muutoksenhakulautakunnan vuoden 2004 vahvistettuun tilinpäätökseen ja 53 i §:n 2 momentissa tarkoitettuihin perusteisiin.

7.

Laki

urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 16 päivänä kesäkuuta 2000 urheilijoiden tapaturma- ja eläketurvasta annetun lain (575/2000) 9 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

9 §

Tämän lain mukaista tapaturmaturvaa koskevasta muutoksenhausta, päätöksen poistamisesta, asian uudelleen käsittelystä, virheen korjaamisesta ja aiheettomasti maksetun korvauksen takaisinperimisestä on voimassa,

mitä tapaturmavakuutuslain 53 ja 53 a—
g §:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voi-
daan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttä-
miin toimenpiteisiin.

9.

Laki**työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tehtävä ja jäsenet

1 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta (muutoksenhakulautakunta) toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena työeläketurvaa koskevissa asioissa siten kuin laissa säädetään.

2 §

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajat ja jäsenet

Muutoksenhakulautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja ja vähintään kolme sivutoimista varapuheenjohtajaa. Puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla tulee olla tuomarin viran hoitamiseen oikeuttava tutkinto ja heidän tulee olla perehtyneitä muutoksenhakulautakunnassa käsiteltäviin etuusjärjestelmiin.

Muutoksenhakulautakunnan muut jäsenet ovat sivutoimisia. Jäsenistä vähintään neljän tulee olla vakuutuslääketieteeseen perehtyneitä laillistettuja lääkäreitä. Vähintään kahden jäsenen tulee olla työeläkeasioihin perehtyneitä ja tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita, tai muita työeläkeva-

kuutukseen erityisesti perehtyneitä henkilöitä. Jäseninä on lisäksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, joista vähintään neljä on määrättävä työnantajayhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja vähintään neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Lisäksi jäseninä on ainakin kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet maatalousyrittäjätoimintaan ja jotka määrätään maatalousyrittäjien eläkelain soveltamisalaan kuuluvien henkilöiden taloudellisia etuja valvovien edustavimpien järjestöjen ehdotuksesta, sekä ainakin kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet yrittäjätoimintaan ja jotka määrätään edustavimpien yrittäjäjärjestöjen ehdotuksesta.

Sivutoimisilla jäsenillä on henkilökohtaiset varajäsenet, joita koskee, mitä laissa säädetään muutoksenhakulautakunnan jäsenestä.

Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet sekä henkilökohtaiset varajäsenet toimivat tuomarin vastuulla.

3 §

Puheenjohtajien ja jäsenten nimittäminen

Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä päätoimisen puheenjohtajan toistaiseksi ja varapuheenjohtajat ja muut jäsenet enintään viideksi vuodeksi kerrallaan.

4 §

Muutoksenhakulautakunnan jäsenyydestä vapautuminen ja eroamisikä

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on voimassa, mitä tuomarin viran haltijoista säädetään. Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja jäsen on velvollinen eroamaan täyttäessään 68 vuotta. Muutoksenhakulautakunnan varapuheenjohtajan tai jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden, määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

5 §

Tuomarinvala ja –vakuutus

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja jäsenen on vannottava tuomarinvala tai annettava tuomarinvakuutus muutoksenhakulautakunnassa siten kuin oikeudenkäymiskaaren 1 luvun 6 a ja 7 §:ssä säädetään, jollei hän ole tehnyt sitä aikaisemmin.

6 §

Esittelijät

Muutoksenhakulautakunnassa on oltava tarpeellinen määrä esittelijöitä. Kelpoisuusvaatimuksena esittelijän tehtävään on tuomarin viran hoitamiseen oikeuttava tutkinto.

2 luku

Asioiden käsittely muutoksenhakulautakunnassa

7 §

Jaostot

Muutoksenhakulautakunta toimii lainkäyttöasioissa jakautuneena jaostoihin siten kuin muutoksenhakulautakunnan vahvistamassa työjärjestyksessä tarkemmin määrätään.

Puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat vastaavat muutoksenhakulautakunnan hallinnollisista asioista työjärjestyksessä tarkemmin määrätyllä tavalla.

Muutoksenhakuasiat päätetään muutoksenhakulautakunnassa ja sen jaostossa esittelystä. Muutoksenhakuasiassa annetut päätökset allekirjoittaa esittelijä.

8 §

Muutoksenhakulautakunnan ratkaisukokoonpanot

Muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat vähintään viisijäsenisessä ja enintään kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenen kesken vuorojärjestystä siten kuin muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää.

Muutoksenhakuasioita käsittelevä jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan sekä kahden työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevan jäsenen lisäksi jaoston kokouksessa ovat läsnä jäsenet seuraavasti:

1) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969), maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990), luopumiseläkelain (16/1974), maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992), maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994), kasvihuonetuotannon ja omenanviljelyn lopettamistuesta annetun lain (1297/1994) taikka niiden nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, tulee maatalousyrittäjätoimintaan perehtyneen jäsenen olla läsnä;

2) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu yrittäjien eläkelain (468/1969) taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten soveltamisesta, tulee yrittäjätoimintaan perehtyneen jäsenen olla läsnä;

3) käsiteltäessä asiaa, jonka ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysy-

myksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Jaosto on päätösvaltainen myös silloin, kun jaoston kokouksessa ovat läsnä puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä, jos asian käsittelyyn 2 momentin mukaan vaadittavat jäsenet ovat kirjallisesti ennen kokousta yhtyneet esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat jäsenet.

Edellä 2 momentin johdantokappaleessa tarkoitetuista jäsenistä toinen on työnantajajärjestysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätty jäsen ja toinen on työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta määrätty jäsen.

9 §

Määräajaksi nimitetyn varapuheenjohtajan tai jäsenen osallistuminen asioiden käsittelyyn

Määräajaksi nimitetty varapuheenjohtaja tai jäsen voi määräajan päätyttyä tai erottuaan tehtävästä edelleen osallistua jäsenenä sellaisen asian käsittelyyn, jonka valmisteluun tai käsittelyyn hän on osallistunut ennen määräajan päättymistä tai eroamistaan.

10 §

Vahvennettu jaosto

Muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi määrätä asian tai siihen kuuluvan kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa. Vahvennettuun jaostoon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet.

Vahvennettu jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kaksi kolmasosaa muista jäsenistä on läsnä. Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 8 §:ssä säädetään.

11 §

Täysistunto

Jos muutoksenhakulautakunnassa ratkais-

tavana olevalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, voi jaosto tai muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja määrätä asian käsiteltäväksi muutoksenhakulautakunnan täysistunnossa. Täysistunnossa käsitellään myös muutoksenhakulautakunnan työjärjestystä koskevat asiat sekä ne hallintoasiat, jotka täysistunto hallintojaoston yksimielisestä esityksestä päättää ottaa käsiteltäväkseen. Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 8 §:ssä säädetään.

12 §

Hallintolainkäyttölain soveltaminen

Asian käsittelyssä muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Muutoksenhakulautakunnassa sovelletaan myös asian käsittelyä ja selvittämistä koskevia hallintolainkäyttölain 37 sekä 39—50 §:n säännöksiä.

Mitä hallintolainkäyttölain 38 §:ssä säädetään suullisen käsittelyn toimittamisesta yksityisen asianosaisen pyynnöstä hallinto-oikeudessa, koskee suullisen käsittelyn toimittamista muutoksenhakulautakunnassa.

13 §

Oikeudenkäynnin julkisuus

Muutoksenhakuasia on käsiteltävä suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus. Muutoksenhakulautakunta voi määrätä asian käsiteltäväksi suljetuin ovin, milloin julkisesta käsittelystä koituisi asianosaiselle erityistä haittaa. Suullisessa käsittelyssä on muutoin noudatettava oikeudenkäynnin julkisuudesta annetun lain (945/1984) säännöksiä.

14 §

Hallintoasiat

Muutoksenhakulautakunnan hallintoasiat

käsitellään hallintojaostossa. Hallintojaoston koollekutsujana ja puheenjohtajana toimii muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtaja ja muina jäseninä muutoksenhakulautakunnan varapuheenjohtajat sekä kolme jäsentä, joista yhden ovat nimenneet muutoksenhakulautakunnan työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet sekä yhden maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan. Hallintojaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä ovat kokouksessa läsnä. Hallintojaoston jäsenillä puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia lukuun ottamatta on henkilökohtaiset varajäsenet.

3 luku

Erinäiset säännökset

15 §

Muutoksenhakulautakunnan oikeus saada tietoja ja virka-apua

Muutoksenhakulautakunnalla on oikeus salsapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada

1) työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon julkisuuslakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan vakuuttamis-, eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten tai jotka muuten ovat tarpeellisia tässä laissa, EY:n sosiaaliturva-asetuksessa (ETY) N:o 1408/71 tai sen täytäntöönpanoasetuksessa (ETY) N:o 574/72 taikka sosiaaliturvasopimuksessa säädettyjen tehtävien toimeenpanossa; ja

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettua ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettua terveydenhuollon toimintayksiköltä sekä kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuotta-

jalta tai hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laadittaman lausunnon ja muut välttämättömät tiedot eläkkeenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita edellä mainittuja tietoja.

Pyydettäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saadaan ilman työntekijän suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä mainittujen asioiden päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Muutoksenhakulautakunnalla on oikeus saada maksutta ne tiedot, jotka sillä on tämän lain mukaan oikeus saada.

Muutoksenhakulautakunnalla on oikeus saada tämän lain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi virka-apua poliisilta ja muilta viranomaisilta.

16 §

Muutoksenhakulautakunnan talouden perusteet

Työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentin 1, 2 ja 10–13 kohdissa mainittujen lakien mukaisesta eläketurvasta vastaavat eläkelaitokset (yksityisten alojen eläkelaitokset) ovat velvolliset suorittamaan vuotuisen oikeushallintomaksun. Eläkelaitoksilta perittävä oikeushallintomaksu vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat muutoksenhakulautakunnalle tässä laissa säädettyjen muutoksenhakua koskevien tehtävien hoitamiseksi.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa vuosittain muutoksenhakulautakunnan talousarvion hallintojaoston esityksestä. Talousarvio sisältää muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja muutoksenhakulautakunnan toiminnan muutosta. Vakuutusvalvontavirasto voi hallintojaoston esityksestä erityisestä syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Eläkelaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoitettu ta-

lousarviossa vahvistetut muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan yksityisten alojen eläkelaitosten kesken mainituissa eläkelaitoksissa määräämisvuotta edeltävänä vuonna vakuutettujen työansioiden ja työtlöjen perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Vakuutusvalvontavirasto. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslain (936/1994) 5 luvussa säädetään. Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Eläkelaitos voi valittaa Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla vahvistamasta oikeushallintomaksusta siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään.

Oikeushallintomaksu saadaan periä ilman

tuomiota ja päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan mukaan. Viivästyskoron sijasta muutoksenhakulautakunta voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006, kuitenkin siten, että 12 §:n 2 momentti tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2007. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin. Se, mitä muussa laissa säädetään eläkelautakunnasta, koskee tämän lain voimaan tultua työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaa.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä muutoksenhakulautakunnan talousarvion ja oikeushallintomaksun ensimmäisen kerran vuodelle 2006. Muutoksenhakulautakunnan talousarvion vuodelle 2006 tulee perustua muutoksenhakulautakunnan vuoden 2004 vahvistettuun tilinpäätökseen ja 16 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin perusteisiin.

Helsingissä 21 päivänä huhtikuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Liite
Rinnakkaistekstit

1.

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 20 §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1319/2002,

muutetaan 19 c §:n 3 momentti, 19 e §:n 3 momentti, 20 pykälän 1 - 3 momentti, 21 §, 21 a §:n 1 - 3, 5 ja 8 momentti, 21 b §:n 2 momentti, 21 c §, 21 d § sekä 22 §:n 1 ja 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 19 c §:n 3 momentti ja 19 e §:n 3 momentti laissa 885/2004, 20 §:n 1—3 momentti mainitussa laissa 1319/2002, 21 § laeissa 878/1994, 1331/1999, 1169/2003 ja 1332/2003, 21 a §:n 1 - 3 momentti mainitussa laissa 878/1994 ja 5 ja 8 momentti laissa 375/2001, 21 b §:n 2 momentti, 21 c § ja 21 d § mainitussa laissa 878/1994, 22 §:n 1 momentti laissa 1263/1999 ja 2 momentti laissa 707/1965 ja

lisätään 21 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 878/1994, 1331/1999, 1169/2003 ja 1332/2003, uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 c §

19 c §

Jos työntekijä on väliaikaisesti saanut Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 21 §:ssä tarkoitetun valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on suoritettava takautuva eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos eläkelaitos jatkaa 21 §:ssä tarkoitetun valituksen johdosta myönnettyä kuntoutustukea takautuvasti tai silloin, kun työntekijä on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta eläkelaitos 21 d §:n 2

Jos työntekijä on väliaikaisesti saanut Kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 20 §:ssä tarkoitetun valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on suoritettava takautuva eläke Kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa Kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos eläkelaitos jatkaa 20 §:ssä tarkoitetun valituksen johdosta myönnettyä kuntoutustukea takautuvasti tai silloin, kun työntekijä on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta eläkelai-

momentin mukaisesti oikaisee aikaisemman päätöksen tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän tai oikaisupäätöksen jälkeen myöntää kuntoutustuelle jatkoa takautuvasti

19 e §

Ennakkopäätökseen saa hakea muutosta niin kuin 21 §:ssä säädetään.

20 §

Valitusmenettelyä varten on eläkelautakunta. Lautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, jolta vaaditaan tuomarinviran hoitamiseen oikeuttava tutkinto sekä perehtyneisyyttä eläkevakuutukseen, ainakin yksi varapuheenjohtaja sekä vähintään seitsemän muuta jäsentä ja viimeksi mainittujen jäsenten henkilökohtaiset varajäsenet, jotka valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveystieteiden esityksestä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan. Eläkelautakunnan jäsenet toimivat tuomarinvastuulla. Jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden hänelle määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään. Jäsenistä on ainakin kaksi määrättävä työntekijä ja ainakin kaksi «työntekijäin» ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Muista jäsenistä tulee ainakin yhden olla tuomarinvirkaan oikeuttavan tutkinnon suorittanut henkilö, joka on eläkevakuutukseen perehtynyt, yhden vakuutusmatemaatikko ja kahden vakuutuslääketieteeseen perehtynyt laillistettu lääkäri. Lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

Asian käsittelyssä eläkelautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Eläkelautakunnassa toimitetaan tarvittaessa asian selvittämiseksi suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua la-

tos 21 d §:n 2 momentin mukaisesti oikaisee aikaisemman päätöksen tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän tai oikaisupäätöksen jälkeen myöntää kuntoutustuelle jatkoa takautuvasti.

19 e §

Ennakkopäätökseen saa hakea muutosta niin kuin 20 §:ssä säädetään.

20 §

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutus-oikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään laissa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta (xx/xx) ja vakuutus-oikeudesta vakuutus-oikeuslaissa (132/2003). Valtioneuvosto nimittää sosiaali- ja terveystieteiden esityksestä enintään viideksi vuodeksi kerrallaan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevia jäseniä, joista vähintään neljä on määrättävä työntekijäin ja vähintään neljä työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.

Asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen eläkettä tai etuutta taikka työntekijälle tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Sama valitusmenettely koskee päätöstä, jonka Eläketurvakeskus on tässä laissa säädettyjen tehtäviensä mukaisesti antanut asianosaiselle tai eläkelaitokselle.

Asianosainen, joka ei tyydy työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan 2 momentissa tarkoitetussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutus-oikeudelta kirjallisella valituksella 2 momentissa säädettyssä määräajassa.

kia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka eläkelautakunta määrää käsiteltäväksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa.

Eläkelautakunnalla on oikeus saada tämän lain mukaisten tehtäviensä hoitamiseksi virka-apua poliisilta ja muilta viranomaisilta.

Eläkelautakunnan ratkaisukokoonpanosta eri asiaryhmissä ja asioiden käsittelystä eläkelautakunnassa sekä eläkelautakunnan hallinnosta ja hallintoasiain käsittelystä eläkelautakunnassa säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Lautakunta vahvistaa itselleen työjärjestyksen.

21 §

Asianosainen, joka ei tyydy eläkelaitoksen eläkettä taikka työnantajalle tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia koskevaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta eläkelautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Sama koskee vastaavanlaista eläketurvakeskuksen päätöstä ja eläketurvakeskuksen eläkelaitokselle tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia koskevaa päätöstä sekä 1 §:n 7 momentissa, 1 c §:n 2 momentissa, 10 a §:n 2 momentissa, 12 §:n 6 momentissa ja 14 §:n 3 momentissa tarkoitettua eläketurvakeskuksen päätöstä.

Joka ei tyydy eläkelautakunnan edellä mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädettyssä määräajassa.

Mitä 10 c §:n 1 momentin kahdessa ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta ja kuulemisvelvollisuudesta, on vastaavasti voimassa muutoksenhakumenettelyssä. Eläkelautakunnan ja vakuutusosoikeuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan

4 mom. kumotaan

21 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jolloin päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 20 §:n 2 ja 3 momentissa, tämän pykälän 1 momentissa ja 21 a §:n 5 – 8 momentissa säädetään. Julkisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 10 d §:n 2 momentissa tarkoitetuissa julkisten alojen eläkelaeissa säädetään.

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa ja joka ei tyydy eläkelaitoksen tämän lain nojalla antamaan päätökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan EU:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanosta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoitettua yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien EU-maiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytyksiä koskevaan eläkelaitoksen päätökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä

osoitteeseen.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 1–4 momentissa ja 21 a §:n 5–8 momentissa säädetään. Julkisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin 10 d §:n 2 momentissa tarkoitetuissa julkisten alojen eläkelaeissa säädetään.

21 a §

Asianosaisen on toimitettava 21 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu valituskirjelmänsä 21 §:n 1 momentissa säädettyssä määräajassa asianomaiselle eläkelaitokselle tai eläketurvakeskukselle, jos se on ratkaissut asian ensimmäisenä päätöksentekoasteena.

Jos eläkelaitos tai eläketurvakeskus hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 21 §:ssä säädetään.

Jos eläkelaitos tai eläketurvakeskus ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 2 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa eläkelautakunnalle tai, jos valitus koskee eläkelautakunnan päätöstä, vakuutusosikudelle käsiteltäväksi. Eläkelaitos tai eläketurvakeskus voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, eläkelaitoksen tai eläketurvakeskuksen on ilmoitettava sille heti väliaikaisesta päätöksestä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava tälle eläkelaitokselle 21 §:n 1 momentissa säädettyssä määräajassa. Sen on pyydettyävä valituksesta lausunto julkisten alojen eläkelaitoksilta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Lau-

laissa säädetään.

21 a §

Asianosaisen on toimitettava 20 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmänsä 20 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa asianomaiselle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle, jos se on ratkaissut asian ensimmäisenä päätöksentekoasteena.

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

Jos eläkelaitos tai Eläketurvakeskus ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 2 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa *työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle* tai, jos valitus koskee *työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan* päätöstä, vakuutusosikudelle käsiteltäväksi. Eläkelaitos tai Eläketurvakeskus voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on toimitettu muutoksenhakuelimelle, eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen on ilmoitettava sille heti väliaikaisesta päätöksestä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Yksityisten alojen eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaa päätösyhdistelmää koskeva valituskirjelmä on toimitettava tälle eläkelaitokselle 20 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa. Sen on pyydettyävä valituksesta lausunto julkisten alojen eläkelaitoksilta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Lau-

suntoa ei kuitenkaan pyydetä, jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

suntoa ei kuitenkaan pyydetä, jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia.

Kun päätösyhdistelmää koskeva valitusasia käsitellään eläkelautakunnassa tai vakuutusosoikeudessa tai kun on kysymys yksityisten alojen eläkelakien mukaisen lainvoimaisen päätösyhdistelmän poistamisesta tai oikaisemisesta vakuutetun eduksi taikka kun päätösyhdistelmässä on 21 e §:ssä tarkoitettu virhe, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jollei vakuutusosoikeudesta annetussa laissa (14/1958) toisin säädetä.

Kun päätösyhdistelmää koskeva valitusasia käsitellään *työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnassa* tai vakuutusosoikeudessa tai kun on kysymys yksityisten alojen eläkelakien mukaisen lainvoimaisen päätösyhdistelmän poistamisesta tai oikaisemisesta vakuutetun eduksi taikka kun päätösyhdistelmässä on 21 e §:ssä tarkoitettu virhe, sovelletaan tämän lain säännöksiä, jollei vakuutusosoikeuslaissa (132/2003) toisin säädetä.

21 b §

Eläkelaitoksen, eläketurvakeskuksen ja eläkelautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

Eläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen ja *työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan* lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

21 b §

21 c §

Jos eläkelautakunnalle tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut asianomaiselle eläkelaitokselle tai eläketurvakeskukselle taikka asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 21 tai 22 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

Jos *työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle* tai vakuutusosoikeudelle annettava valitus on saapunut asianomaiselle eläkelaitokselle tai Eläketurvakeskukselle taikka asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 20 tai 22 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

21 c §

21 d §

Jos 21 §:ssä tarkoitettussa asiassa annettu lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi eläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen eläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

Jos 20 §:n 2 tai 3 momentissa tai 21 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa annettu lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi eläkelaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen eläkelaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti.

21 d §

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös eläkelautakunta ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 21 §:ssä säädetään.

22 §

Joka katsoo, että eläkelaitoksen tai eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella määräämä maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen eläkelautakunnalle viimeistään kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Sama koskee maksuunpanoa, joka perustuu 1 §:n 6 momenttiin. Jos sellainen perustevalitus tehdään ulosmittauksen johdosta, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen ulosotossa perustevalituksesta säädetään.

Joka ei tyydy eläkelautakunnan 1 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosikeudelta kirjallisella valituksella 21 §:ssä säädettyssä määräajassa.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, eläkelaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Eläkelaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös *työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta* ja vakuutusosikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasiaa käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 20 §:ssä säädetään.

22 §

Joka katsoo, että eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen tämän lain perusteella määräämä maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen *työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle* viimeistään kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Sama koskee maksuunpanoa, joka perustuu 1 §:n 6 momenttiin. Jos sellainen perustevalitus tehdään ulosmittauksen johdosta, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen ulosotossa perustevalituksesta säädetään.

Joka ei tyydy työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan 1 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosikeudelta kirjallisella valituksella 20 §:ssä säädettyssä määräajassa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

2.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 18 §, sellaisena kuin se on laissa 1320/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

18 §

Työntekijäin eläkelain 20 §:ssä tarkoitettuun eläkelautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan ainakin kaksi jäsentä, joista 16 b §:n 1 momentissa tarkoitettut järjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Ehdotus

18 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa tarkoitettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan ainakin kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet maatalousyrittäjätoimintaan ja joista 16 b §:n 1 momentissa mainitut järjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

3.

Laki**yrittäjien eläkelain 15 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 15 §, sellaisena kuin se on laissa 1321/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

15 §

Työntekijäin eläkelain 20 §:ssä tarkoitettuun eläkelautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan ainakin kaksi jäsentä, joista edustavimmat yrittäjäjärjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Ehdotus

15 §

Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa tarkoitettuun työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan valtioneuvosto määrää sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan ainakin kaksi työelämän olosuhteita tuntevaa jäsentä, jotka ovat perehtyneet yrittäjätoimintaan ja joista edustavimmat yrittäjäjärjestöt tekevät ehdotuksen sosiaali- ja terveysministeriölle.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

4.

Laki**tapaturmavakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 20 päivänä elokuuta 1948 annetun tapaturmavakuutuslain (608/1948) 30 a §:n 2 momentin 5 kohta ja 53 §:n 5 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 30 a §:n 2 momentin 5 kohta laissa 723/2003 ja 53 §:n 5 momentti laissa 1365/2004,
muutetaan 43 §, 53 §:n 1 - 3 ja 6 momentti, 53 a §, 53 c §:n 1, 2, 4 ja 6 momentti, 53 d §:n 1 momentti, 53 e § ja 54 §, sellaisina kuin ne ovat, 43 § laeissa 140/2003 ja 526/1981, 53 §:n 1 ja 2 momentti edellä mainitussa laissa 526/1981, 3 ja 6 momentti mainitussa laissa 1327/2002, 53 a §:n 1, 3 ja 5 momentti laissa 893/1994, 2 ja 4 momentti mainitussa laissa 526/1981, 53 c §:n 1 momentti mainitussa laissa 893/1994, 2 momentti mainitussa laissa 723/2003, 4 momentti laissa 1329/1999 ja 6 momentti laissa 1373/2003, 53 d §:n 1 momentti mainitussa laissa 893/1994, sekä
lisätään 53 §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa laeissa 526/1981, 893/1994 ja 1327/2002 sekä laissa 1365/2004, uusi 7 momentti, sekä lakiin uusi 53 i § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

30 a §

Kumotaan 2 mom. 5 kohta

Sen lisäksi, mitä tehtävistä tässä tai muussa laissa säädetään, Tapaturmavakuutuslaitosten liitto:

5) huolehtii tapaturmalautakunnan kustannuksia varten tarvittavien varojen perimisestä vakuutuslaitoksilta;

43 §

Kun vakuutuslaitokselle on tehty ilmoitus työtapaturmasta ja oikeus korvaukseen on riidaton, mutta vakuutuslaitos katsoo korvausvelvollisuuden kuuluvan toiselle vakuutuslaitokselle, on ensiksi mainittu vakuutuslaitos velvollinen viipymättä korva-

43 §

Kun vakuutuslaitokselle on tehty ilmoitus työtapaturmasta ja oikeus korvaukseen on riidaton, mutta vakuutuslaitos katsoo korvausvelvollisuuden kuuluvan toiselle vakuutuslaitokselle, on ensiksi mainittu vakuutuslaitos velvollinen viipymättä korva-

usvelvollisen vakuutuslaitoksen puolesta suorittamaan asianomaiselle korvauksen ennakkona määrän, joka suuruudeltaan likimääräisesti vastaa korvauksen määrää. Jollei päästä yksimielisyyteen siitä, mikä vakuutuslaitos on korvausvelvollinen, on tämä kysymys alistettava tapaturmalautakunnan ratkaistavaksi. Tapaturmalautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Kun on päästy yksimielisyyteen korvausvelvollista vakuutuslaitosta koskevassa kysymyksessä tai kun asia on tapaturmalautakunnan päätöksellä ratkaistu, on korvausvelvollisen vakuutuslaitoksen heti suoritettava ennakkoa maksaneelle vakuutuslaitokselle, mitä tämä on 1 momentin nojalla suorittanut, ja ennakon määrä on vähennettävä lopullisesta suorituksesta.

53 §

Tapaturmavakuutusasioissa toimivat muutoksenhakueliminä tapaturmalautakunta, vakuutusoikeus ja korkein oikeus.

Tapaturmalautakunnassa on päätoiminen puheenjohtaja, vähintään kaksi varapuheenjohtajaa ja vähintään kolme lakimies- ja kolme lääkärijäsentä sekä vähintään kuusi työmarkkinajäsentä. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet toimivat tuomarin vastuulla ja heillä on henkilökohtaiset varamiehet. Jos puheenjohtaja ennestään on valtion virassa tai toimessa, vapautuu hän sen hoitamisesta siksi ajaksi, jona hän toimii puheenjohtajana.

Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan, varapuheenjohtajat, muut jäsenet ja heidän

usvelvollisen vakuutuslaitoksen puolesta suorittamaan asianomaiselle korvauksen ennakkona määrän, joka suuruudeltaan likimääräisesti vastaa korvauksen määrää. Jollei päästä yksimielisyyteen siitä, mikä vakuutuslaitos on korvausvelvollinen, on tämä kysymys alistettava *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan* ratkaistavaksi. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vakuutusoikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Kun on päästy yksimielisyyteen korvausvelvollista vakuutuslaitosta koskevassa kysymyksessä tai kun asia on *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan* päätöksellä ratkaistu, on korvausvelvollisen vakuutuslaitoksen heti suoritettava ennakkoa maksaneelle vakuutuslaitokselle, mitä tämä on 1 momentin nojalla suorittanut, ja ennakon määrä on vähennettävä lopullisesta suorituksesta.

53 §

Tapaturmavakuutusasioissa toimivat muutoksenhakueliminä *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta*, vakuutusoikeus ja korkein oikeus.

Tapaturma-asioiden *muutoksenhakulautakunnassa* on päätoiminen puheenjohtaja, vähintään kaksi varapuheenjohtajaa ja vähintään kolme lakimies- ja kolme lääkärijäsentä sekä vähintään kuusi *työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä ja vähintään kolme maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevaa jäsentä*. Puheenjohtaja, varapuheenjohtajat ja muut jäsenet toimivat tuomarin vastuulla ja heillä on henkilökohtaiset varamiehet. Jos puheenjohtaja ennestään on valtion virassa tai toimessa, vapautuu hän sen hoitamisesta siksi ajaksi, jona hän toimii puheenjohtajana. *Jäsenen, joka ei ole aikaisemmin tehnyt oikeudenkäymiskaaren (4/1734) 1 luvun 7 §:ssä tarkoitettua tuomarin valaa tai sitä vastaavaa vakuutusta, on ennen tehtävään ryhtymistään tehtävä se tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa.*

Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan, varapuheenjohtajat, muut jäsenet ja heidän

varajäsenensä sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden hänelle määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään. Työmarkkinajäsenistä on ainakin kolme määrättävä työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja ainakin kolme työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenien tulee olla tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita ja tapaturmavakuutukseen hyvin perehtyneitä. Lääkärijäsenien tulee olla vakuutuslääketieteeseen perehtyneitä laillistettuja lääkäreitä. Lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

Vakuutuslaitokset suorittavat tapaturmalautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset lautakunnan käsiteltäviksi tulevien asioiden lukumäärän mukaisessa suhteessa, kuitenkin niin, että kunkin vakuutuslaitoksen on vuosittain suoritettava vähintään 971,21 euroa.

Asian käsittelyssä tapaturmalautakunnassa sovelletaan hallintolainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. Tapaturmalautakunnassa toimitetaan tarvittaessa suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka tapaturmalautakunta määrää käsiteltäviksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa. Tarkempia säädöksiä tapaturmalautakunnasta ja siitä aiheutuvista kustannuksista annetaan valtioneuvoston asetuksella. Lautakunta vahvistaa itselleen työjärjestyksen.

varajäsenensä sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä viideksi vuodeksi kerrallaan. Jäsenen paikan vapautuessa kesken toimikauden hänelle määrätään seuraaja jäljellä olevaksi toimikaudeksi. Jäsenen oikeudesta pysyä tehtävässään on muutoin voimassa, mitä tuomarinviran haltijasta säädetään. *Työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevista* jäsenistä on ainakin kolme määrättävä työnantajyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ja ainakin kolme työntekijäin ja toimihenkilöiden ammattiyhdistysten edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta. *Maatalousyrittäjien olosuhteita tuntevat jäsenet on määrättävä maatalousyrittäjien edustavimpien keskusjärjestöjen ehdotuksesta.* Puheenjohtajan, varapuheenjohtajien ja lakimiesjäsenien tulee olla tuomarin virkaan oikeuttavan tutkinnon suorittaneita ja tapaturmavakuutukseen hyvin perehtyneitä. Lääkärijäsenen tulee olla vakuutuslääketieteeseen perehtynyt laillistettu lääkäri. Lautakunta voi toimia jaostoihin jakaantuneena.

(5 mom. kumotaan)

Asian käsittelyssä *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa* sovelletaan hallinto-lainkäyttölakia (586/1996), jollei erikseen toisin säädetä. *Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa* toimitetaan tarvittaessa suullinen käsittely siten kuin hallintolainkäyttölain 37 §:ssä säädetään. Suulliseen käsittelyyn sovelletaan oikeudenkäynnin julkisuudesta annettua lakia (945/1984). Suullinen käsittely on toimitettava suljetuin ovin asioissa, joissa on säädetty salassapitovelvollisuus tai jotka *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta* määrää käsiteltäviksi suljetuin ovin sillä perusteella, että julkisesta käsittelystä aiheutuisi asianosaiselle erityistä haittaa. Tarkempia säädöksiä *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnasta* ja siitä aiheutuvista kustannuksista voidaan antaa valtio-

53 a §

Asianosainen, joka ei tyydy vakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta tapaturmalautakunnalta kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Vakuutuslaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Joka ei tyydy tapaturmalautakunnan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädetyssä ajassa päätöksen tiedoksi saatuaan.

Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen tapaturmalautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Jos sellainen valitus tehdään ulosmittauksen johdosta, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/61) perustevalituksesta säädetään.

Joka ei tyydy tapaturmalautakunnan 3 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädetyssä määräajassa.

Vakuutuslaitoksen ja tapaturmalautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

53 a §

Asianosainen, joka ei tyydy vakuutuslaitoksen päätökseen, saa hakea siihen muutosta *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalta* kirjallisella valituksella viimeistään 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Vakuutuslaitoksen päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

Joka ei tyydy *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan* päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosoikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädetyssä ajassa päätöksen tiedoksi saatuaan.

Asianosainen, joka katsoo, että tämän lain perusteella määrätyn maksun maksuunpano on ollut lain tai sopimuksen vastainen, saa tehdä siitä kirjallisen perustevalituksen *tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle* kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu. Jos sellainen valitus tehdään ulosmittauksen johdosta, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetussa laissa (367/1961) perustevalituksesta säädetään.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta ratkaisee muutoksenhakuasiat kuusijäsenisessä jaostossa, jonka puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan jäseniä ovat lisäksi lakimiesjäsen, lääkärijäsen ja kaksi työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista toinen on työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen ja toinen työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, sekä maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Jaoston kokoonpanon tulee olla asianosaisen kannalta arvioituna tasapuolinen. Muutoksenhaku- ja alistusasioita

käsittelevät jaostot määrää lautakunta. Jaostojen kokoonpanossa noudatetaan jäsenien kesken vuorojärjestystä siten kuin tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaosto päättää. Asiat päätetään tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ja sen jaostossa esittelystä. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökset allekirjoittaa esittelijä.

Jaoston päätösvaltaisuuden edellytyksenä on se, että puheenjohtajan lisäksi läsnä ovat tapaturmavakuutuslain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet, maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) ja sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain mukaisissa asioissa maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä sotilastapaturmalain mukaisissa asioissa työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevat jäsenet ja maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Mikäli asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Jaosto on päätösvaltainen myös silloin, kun läsnä ovat puheenjohtaja ja vähintään kaksi muuta jäsentä, jos kaikki 5 momentin mukaisesti jaostoon kuuluvat ovat kirjallisesti ennen kokousta yhtyneet esittelijän esitykseen ja tällä kannalla ovat myös läsnä olevat.

Hallintoasiat käsitellään hallintojaostossa. Sen puheenjohtajana toimii lautakunnan puheenjohtaja ja muina jäseninä lautakunnan varapuheenjohtajat sekä kolme työelämän ja työmarkkinoiden olosuhteita tuntevaa jäsentä, joista yhden ovat nimenneet työnantajajärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet, yhden työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet ja yhden maatalousyrittäjien järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetyt jäsenet keskuudestaan. Hallintojaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä on kokouksessa läsnä.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja voi määrätä asian tai siihen kuuluvan

kysymyksen ratkaistavaksi vahvennetussa jaostossa. Vahvennettuun jaostoon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtajat sekä asiaa aiemmin käsitelleen jaoston jäsenet. Vahvennettu jaosto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään kaksi kolmasosaa muista jäsenistä on läsnä. Muiden jäsenten osalta on lisäksi voimassa, mitä 5 momentissa säädetään.

Jos tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnassa ratkaistavalla asialla on periaatteellista merkitystä tai jos jaoston ratkaisu tulisi poikkeamaan aikaisemmasta käytännöstä, jaosto voi päättää tai tapaturmalautakunnan puheenjohtaja määrätä asian käsiteltäväksi tapaturmalautakunnan täysistunnossa. Täysistunnossa on käsiteltävä lautakunnan työjärjestystä koskevat asiat.

Täysistunto on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sekä vähintään puolet muista jäsenistä on läsnä. Päätösvaltaisuuden edellytyksenä on lisäksi se, että läsnä on vähintään yksi työnantaja-järjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen, yksi työntekijä- ja toimihenkilöjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen sekä yksi maatalousyrittäjäjärjestöjen ehdotuksen perusteella nimitetty jäsen. Jos asian ratkaiseminen olennaisesti riippuu lääketieteellisestä kysymyksestä, tulee myös lääkärijäsenen olla läsnä.

Joka ei tyydy tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan 3 momentissa mainitussa asiassa antamaan päätökseen, saa hakea siihen muutosta vakuutusosikeudelta kirjallisella valituksella 1 momentissa säädettyssä määräajassa.

Vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös pannaan täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

53 c §

Asianosaisen hakiessa muutosta vakuutuslaitoksen taikka tapaturmalautakunnan muussa kuin perustevalitusasiassa antamaan päätökseen valituskirjelmä on toimitettava 53 a §:n 1 momentissa säädettyssä valitus-

53 c §

Asianosaisen hakiessa muutosta vakuutuslaitoksen taikka tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan muussa kuin perustevalitusasiassa antamaan päätökseen valituskirjelmä on toimitettava 53 a §:n 1

ajassa asianomaiselle vakuutuslaitokselle. Jos vakuutuslaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi päätös. Uuteen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a §:ssä säädetään.

Jos vakuutuslaitos ei voi muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä, valitusasiaa koskevat asiakirjat ja lausuntonsa tapaturmalautakunnalle tai, jos valitus koskee tapaturmalautakunnan päätöstä, vakuutusosikeudelle. Vakuutuslaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä muuttaa aikaisempaa päätöstään siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Kun asia on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, vakuutuslaitoksen on ilmoitettava sille heti päätöksen muuttamisesta. Vakuutuslaitoksen väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Mitä 41 a §:n 3 momentin kahdessa ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta ja kuulemisvelvollisuudesta tämän lain mukaisessa asiassa, on vastaavasti voimassa haettaessa muutosta vakuutuslaitoksen ja tapaturmalautakunnan päätökseen.

Tapaturmalautakunnan ja vakuutusosikeuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Vakuutuslaitoksen, tapaturmalautakunnan ja vakuutusosikeuden on merkittävä päätökseensä päivä, jona se on postitettu sekä vastaanottajan nimi ja osoite. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen, tapaturmalautakunnan tai vakuutusosikeuden tämän lain mukaisessa asiassa antama lainvoimainen

momentissa säädetyssä valitusajassa asianomaiselle vakuutuslaitokselle. Jos vakuutuslaitos hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta uusi päätös. Uuteen päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 53 a §:ssä säädetään.

Jos vakuutuslaitos ei voi muuttaa valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä, valitusasiaa koskevat asiakirjat ja lausuntonsa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tai, jos valitus koskee tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, vakuutusosikeudelle. Vakuutuslaitos voi tällöin väliaikaisella päätöksellä muuttaa aikaisempaa päätöstään siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Kun asia on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, vakuutuslaitoksen on ilmoitettava sille heti päätöksen muuttamisesta. Vakuutuslaitoksen väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Mitä 41 a §:n 3 momentin ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta ja kuulemisvelvollisuudesta tämän lain mukaisessa asiassa, on vastaavasti voimassa haettaessa muutosta vakuutuslaitoksen ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosikeuden päätös annetaan tiedoksi lähettämällä se postitse kirjeellä vastaanottajalle hänen ilmoittamaansa postiosoitteeseen. Vakuutuslaitoksen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosikeuden on merkittävä päätökseensä päivä, jona se on postitettu sekä vastaanottajan nimi ja osoite. Jos valituksen yhteydessä ei muuta näytetä, valittajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä sen päivän jälkeen, jona päätös on postitettu valittajan ilmoittamaan osoitteeseen.

53 d §

Jos vakuutuslaitoksen, tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tai vakuutusosikeuden tämän lain mukaisessa

päätös perustuu väärään tai puutteelliseen selvitykseen taikka on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusoikeus voi vakuutuslaitoksen esityksestä tai asianosaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä sanotun esityksen vakuutuslaitos voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää korvauksen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisesti. Muutoksenhausta vakuutusoikeuden tämän momentin nojalla antamaan päätökseen on voimassa, mitä 53 b §:ssä säädetään.

53 e §

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn korvauksen lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, vakuutuslaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Vakuutuslaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn korvauksen tai myöntää korvauksen aikaisempaa suurempana. Myös tapaturmalautakunta ja vakuutusoikeus voivat muutoksenhakuasiaa käsitellessään menetellä vastaavasti.

53 e §

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn korvauksen myöntämisestä tai myönnetyn korvauksen lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, vakuutuslaitoksen on tutkittava asia uudelleen. Vakuutuslaitos voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn korvauksen tai myöntää korvauksen aikaisempaa suurempana. *Myös tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta* ja vakuutusoikeus voivat muutoksenhakuasiaa käsitellessään menetellä vastaavasti.

53 i §

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminta rahoitetaan lakisääteistä tapaturmavakuutustoimintaa harjoittavilta vakuutuslaitoksilta perittävillä oikeushallintomaksuilla. Niiden yhteismäärä vastaa niitä kokonaiskustannuksia, jotka aiheutuvat tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnalle tässä laissa säädettyjen muutoksenhakua koskevien tehtävien hoitamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa vuosittain tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan talousarvion tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojoaston esityksestä. Talousarvio sisältää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toiminnasta aiheutuvat kustannukset. Vuosittaisten kustannusten muutosten tulee vastata yleisen kustannustason sekä asioiden lukumäärän ja tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan toi-

minnan muutosta. Vakuutusvalvontavirasto voi hallintojaoston esityksestä erityisestä syystä vahvistaa tilivuoden kuluessa lisätalousarvion lisäkustannuksista.

Vakuutuslaitoksen oikeushallintomaksu määrätään siten, että 2 momentissa tarkoitettussa talousarviossa vahvistetut tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan kustannukset jaetaan tapaturmavakuutuslaitosten kesken määräämisvuotta edeltävänä vuonna mainittujen tapaturmavakuutuslaitosten lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuloslaskelman mukaisen vakuutusmaksutulon sekä Valtiokonttorin ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen laskennallisen maksutulon perusteella. Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan hallintojaoston esityksestä Vakuutusvalvontavirasto. Oikeushallintomaksun maksuunpanosta ja perinnästä vastaa tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta. Tarkempia säännöksiä maksun täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan tilintarkastukseen sovelletaan, mitä tilintarkastuslain (936/1994) 5 luvussa säädetään. Tilinpäätöksen vahvistaa ja vastuuvapauden hallintojaostolle myöntää tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunnan täysistunto. Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta antaa vahvistetun tilinpäätöksen tiedoksi Vakuutusvalvontavirastolle. Jos tilinpäätös osoittaa yli- tai alijäämää vahvistettuun talousarvioon nähden, erotus otetaan huomioon seuraavalta vuodelta määrättävän oikeushallintomaksun perusteissa.

Vakuutuslaitos voi valittaa Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla vahvistamasta oikeushallintomaksusta siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään.

Oikeushallintomaksu saadaan periä ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetussa laissa säädetään. Jollei maksua suoriteta viimeistään eräpäivänä, maksamattomalle pääomalle peritään vuotuista viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:ssä tarkoitetun korkokannan

mukaan. Viivästyskoron sijasta tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta voi periä viiden euron suuruisen viivästysmaksun, jos viivästyskoron määrä jää tätä pienemmäksi.

54 §

Jos vakuutuslaitokselle määräajassa tehtävä hakemus tai ilmoitus on saapunut perille tämän ajan päätyttyä, tämä seikka ei ole esteenä korvauksen myöntämiselle, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

Jos tapaturmalautakunnalle, vakuutusoi-keudelle tai korkeimmalle oikeudelle mää-
rääjassa annettava valitus tai muu kirjelmä on saapunut perille tämän ajan päättymisen jälkeen, voidaan se tästä huolimatta, 1 mo-
mentissa mainituin edellytyksin, ottaa tut-
kittavaksi.

54 §.

— — — — —
Jos tapaturma-asioiden muutoksenhaku-
lautakunnalle, vakuutusoi-keudelle tai kor-
keimmalle oikeudelle määräajassa annetta-
va valitus tai muu kirjelmä on saapunut pe-
rille tämän ajan päättymisen jälkeen, voi-
daan se tästä huolimatta, 1 momentissa
mainituin edellytyksin, ottaa tutkittavaksi.

— — — — —
*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2006. Ennen lain voimaantuloa
voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edel-
lyttämiin toimenpiteisiin. Se mitä muussa
laissa säädetään tapaturmalautakunnasta,
koskee tämän lain voimaan tultua tapatur-
ma-asioiden muutoksenhakulautakuntaa.*

*Vakuutusvalvontavirasto vahvistaa tapa-
turma-asioiden muutoksenhakulautakunnan
hallintojaoston esityksestä muutoksenhaku-
lautakunnan talousarvion ja oikeushallin-
tomaksun ensimmäisen kerran vuodelle
2006. Tapaturma-asioiden muutoksenhaku-
lautakunnan talousarvion vuodelle 2006
tulee perustua muutoksenhakulautakunnan
vuoden 2004 vahvistettuun tilinpäätökseen
ja 53 i §:n 2 momentissa tarkoitettuihin pe-
rusteisiin.*

— — — — —